

Procjena povećanja potrošnje hrane i pića u kolovozu

- Uvod
 - Potencijal turističke potrošnje – segment hrane i pića
- Procjena povećanja potrošnje u segmentu hrane i pića u priobalnim županijama
- Procjena povećanja potrošnje u segmentu hrane i pića na razini gradova / općina
 - Zaključak
- Dodatak – grafikoni

Kolovoz 2018.

Uvod

Turizam je djelatnost koja ima značajnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu i njegova važnost sve više raste, ali je naglašeno prostorno i vremenski ograničena.

Naime, kalendarski gledajući, najviše noćenja u komercijalnim smještajnim objektima tijekom godine ostvari se **u kolovozu, oko 33%**. Pri tome je u 2017. godini čak 25,3 milijuna noćenja, odnosno **oko 95% ukupnog broja noćenja u kolovozu ostvareno u šest priobalnih županija**, i to ovim redom: Istarska županija 7,9 mil. ukupnih noćenja, Splitsko-dalmatinska 5,4 mil., Primorsko-goranska 4,8 mil., Zadarska županija 3,3 mil., Dubrovačko-neretvanska gotovo 2,0 mil. te Šibensko-kninska preko 1,9 mil. Stoga je u ovoj analizi procjene povećanja potrošnje hrane i pića obuhvaćeno navedenih 6 županija.

Potencijal turističke potrošnje – segment hrane i pića

Naglašena prostorno-vremenska koncentracija turističke sezone bitna je za procjenu potencijala potrošnje u maloprodaji (ali i u ugostiteljstvu), temeljem porasta broja stanovnika na nekom prostoru (županiji/gradu/općini) uslijed dolaska i noćenja domaćih i stranih turista.

Naime, značajan dio izdataka za osobnu potrošnju u Hrvatskoj odvaja se za hranu i piće (gotovo 33%), a **prosječan dnevni izdatak odrasle osobe u Hrvatskoj u segmentu hrane i pića iznosi oko 45 kuna¹**. Segment hrane i pića uzima se iz razloga što za njega postoji i procjena prosječnoga dnevnog izdatka po turistu. Naime, prema podacima Instituta za turizam za 2017. godinu, prosječna dnevna potrošnja turista tijekom ljetnih mjeseci je oko 79 eura, od čega se 17% (oko 13 eura, **odnosno oko 96 kn**) **odvaja na hranu i piće izvan objekta smještaja**. (Vidi: Tablica 1).

Tablica 1: POTROŠNJA U DESTINACIJI – prosječna dnevna potrošnja po osobi

	EUR po osobi	Udio
Prosječna dnevna potrošnja po osobi	79	100%
Smještaj (uključujući hranu u okviru smještaja)	39	49%
Hrana i piće izvan objekta	13	17%
Ostalo (kupnja, sport, zabava, kultura, izleti...)	27	34%

Izvor: Institut za turizam: Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj u 2017. godini; veljača 2018.

Iz navedenoga proizlazi da je **potrošnja turista u odnosu na domaćeg kupca (domicilnog stanovnika), u segmentu hrane i pića oko 2,1 puta veća**. Navedeni omjer korišten je u ovoj analizi za procjenu ukupnog povećanja potrošnje u segmentu hrane i pića u „najačem“ turističkom mjesecu u godini, kolovozu, temeljem procjene da jedan prosječan turist na hranu i piće izvan smještajnog objekta dnevno troši preko 2 puta više u odnosu na prosječnog potrošača u Hrvatskoj u razdoblju izvan sezone.

¹ Temeljem rezultata „Ankete o potrošnji kućanstava u 2014.“ Državnog zavoda za statistiku te uzimajući u obzir rast prosječne plaće posljednjih nekoliko godina i strukturu indeksa potrošačkih cijena, napravljena je procjena visine izdataka za hranu i piće za 2018. Taj izdatak po danu i odrasloj osobi, prema procjeni HGK, iznosi 45,3 kune.

Procjena povećanja potrošnje u segmentu hrane i pića u priobalnim županijama

Za procjenu povećanja potrošnje u segmentu hrane i pića u kolovozu odnosu na razdoblje izvan sezone u pojedinoj županiji/gradu/općini, uzeli smo u obzir, pored županija, po četiri naselja u svakoj priobalnoj županiji, a u kojima se ostvaruje najveći broj noćenja u kolovozu u toj županiji. (Vidi: Tablica 2)

Procjenjujemo se da bi u Istarskoj županiji u kolovozu 2018., a pod utjecajem vrhunca turističke sezone, i potrošnje turista u segmentu hrane i pića izvan smještajnog objekta, potrošnja hrane i pića mogla biti najmanje 373% veća u odnosu na vrijeme izvan sezone. Drugim riječima, u Istarskoj županiji povećanje potrošnje hrane i pića u kolovozu procjenjuje se na gotovo 5 puta (4,73 puta) u odnosu na vrijeme izvan sezone.

Isti izračun može se primijeniti i na ostale županije². U Primorsko-goranskoj županiji povećanje potencijala potrošnje hrane i pića iznosilo bi u kolovozu oko 217%, u Zadarskoj županiji oko 240%, Šibensko-kninskoj za oko 228%, u Dubrovačko-neretvanskoj za 215% te Splitsko-dalmatinskoj za 185%

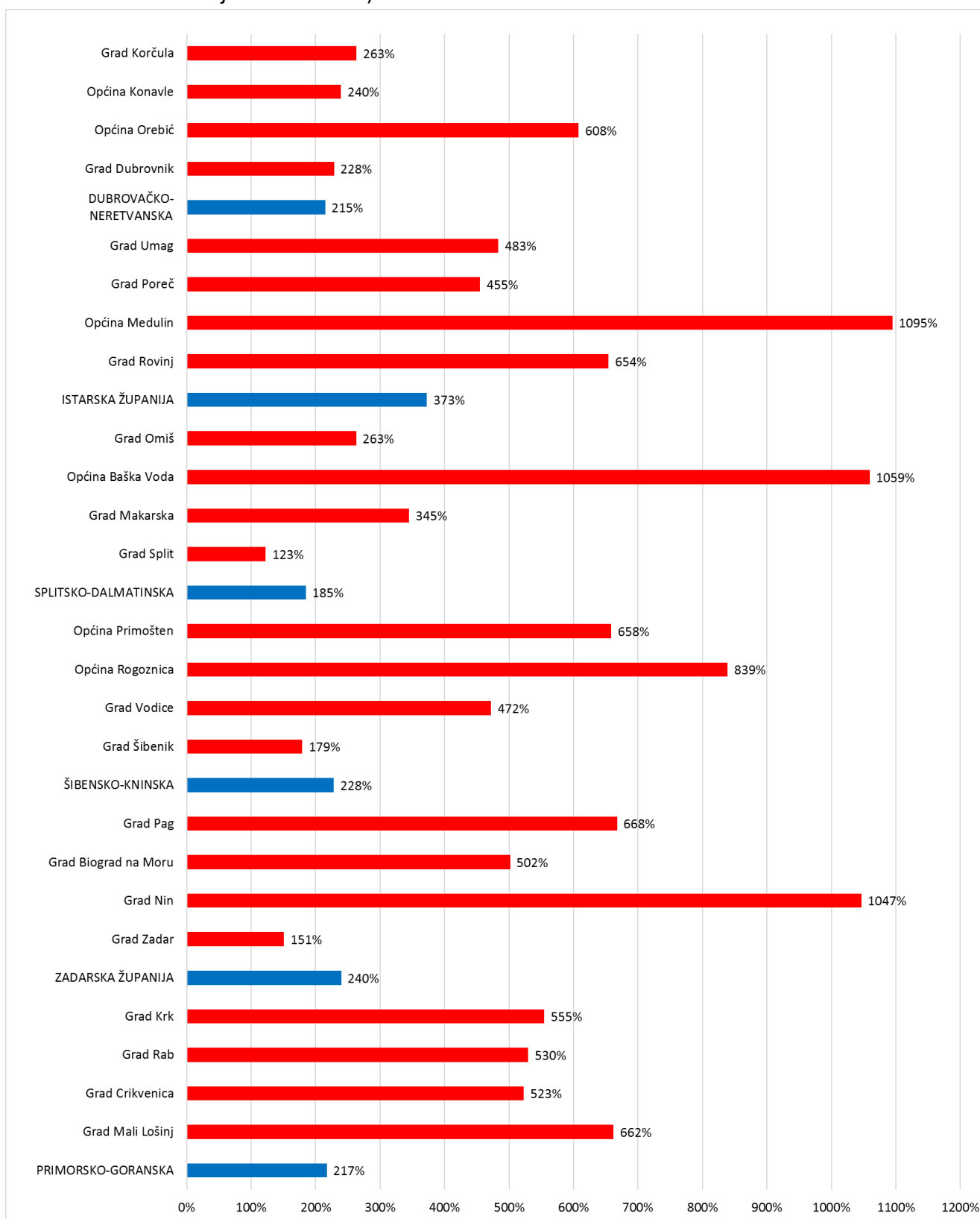
Tablica 2: PROCJENA POVEĆANJA POTROŠNJE U SEGMENTU HRANE I PIĆA (u odnosu na razdoblje izvan sezone)

ŽUPANIJA / grad / općina	2018.
	kolovoz
PRIMORSKO-GORANSKA	217%
Grad Mali Lošinj	662%
Grad Crikvenica	523%
Grad Rab	530%
Grad Krk	555%
ZADARSKA	240%
Grad Zadar	151%
Grad Nin	1047%
Grad Biograd na Moru	502%
Grad Pag	668%
ŠIBENSKO-KNINSKA	228%
Grad Šibenik	179%
Grad Vodice	472%
Općina Rogoznica	839%
Općina Primošten	658%
SPLITSKO-DALMATINSKA	185%
Grad Split	123%
Grad Makarska	345%
Općina Baška Voda	1059%
Grad Omiš	263%
ISTARSKA	373%
Grad Rovinj	654%
Općina Medulin	1095%
Grad Poreč	455%
Grad Umag	483%
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	215%
Grad Dubrovnik	228%
Općina Orebić	608%
Općina Konavle	240%
Grad Korčula	263%

Izvor: DZS; Izračun: HGK

² U izračunu se koriste službeni podaci sustava eVisitor o dolascima i noćenjima turista isključivo u komercijalne smještajne objekte: hoteli i sličan smještaj, odmarališta i slični objekti za kraći odmor (sobe, apartmani, kuće, hosteli), kampovi. Kao baza za izračun korišteni su podaci o ostvarenim noćenjima iz kolovoza 2017. (po 4 mjesta s najvećim brojem ostvarenih noćenja u svakoj županiji). Iz navedenih razloga realno povećanje potrošnje hrane i pića u kolovozu ove godine vjerojatno je još veće.

Graf 1: PROCJENA POVEĆANJA POTROŠNJE U SEGMENTU HRANE I PIĆA U KOLOVOZU (u odnosu na razdoblje izvan sezone)

Izvor: DZS; Izračun: HGK

Napomena: Kod svake županije navedena su po 4 mjesta koja u toj županiji ostvaruju najveći broj turističkih noćenja u komercijalnim smještajnim objektima u kolovozu.

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Sektor za financijske institucije i ekonomske analize; Odjel za makroekonomske analize

Tel.: 01/4828 – 373; elektronička pošta: makroekonomija@hgk.hr

Procjena povećanja potrošnje hrane i pića na razini gradova / općina

Navedene procjene pokazuju da za vrijeme vrhunca turističke sezone dolazi do znatnog porasta potencijala potrošnje hrane i pića izvan smještajnog objekta turista. Takva procjena može se „spustiti“ s razine županije i na razinu pojedinačnog grada ili općine.

U ovoj analizi napravljena je procjena povećanja potrošnje u segmentu hrane i pića za 6 županija jadranske Hrvatske te **za svaku županiju po četiri najjače turističke destinacije u kolovozu** (tj. koje ostvaruju najveći broj turističkih noćenja u komercijalnim smještajnim objektima u kolovozu). (Vidi: Graf 1)

Najveći broj noćenja turista u kolovozu 2017. godine u obrađenih 6 županija zabilježen je u Malom Lošinj, Crikvenici, Rabu, Krku Zadru, Ninu, Biogradu na Moru, Pagu, Šibeniku, Vodicama, Rogoznici, Primoštenu, Splitu, Makarskoj, Baškoj Vodi, Omišu, Rovinju, Medulinu, Poreču, Umagu, Dubrovniku, Orebiću, Konavlima i Korčuli što predstavlja **oko 40% ukupnog broja noćenja turista koji se ostvari u kolovozu**.

Od navedenih mjesta, procjenom rasta potrošnje u segmentu hrane i pića ističu se:

1. Općina **Medulin**, s procjenom rasta potrošnje u segmentu hrane i pića za 1.095% (oko 12 puta) u kolovozu 2018. u odnosu na potrošnju izvan sezone.
2. Općina **Baška Voda**, s procjenom rasta potrošnje u segmentu hrane i pića za 1.059% (oko 11,5 puta) u kolovozu 2018. u odnosu na potrošnju izvan sezone.
3. Grad **Nin**, s procjenom rasta potrošnje u segmentu hrane i pića za 1.047%. (oko 11,5 puta) u kolovozu u odnosu na potrošnju izvan sezone. Drugim riječima, **potrošnja u segmentu hrane i pića u gradu Ninu u kolovozu 2018. je potencijalno oko 11,5 puta veća u odnosu na prosječnu potrošnju izvan sezone**.

Zaključak

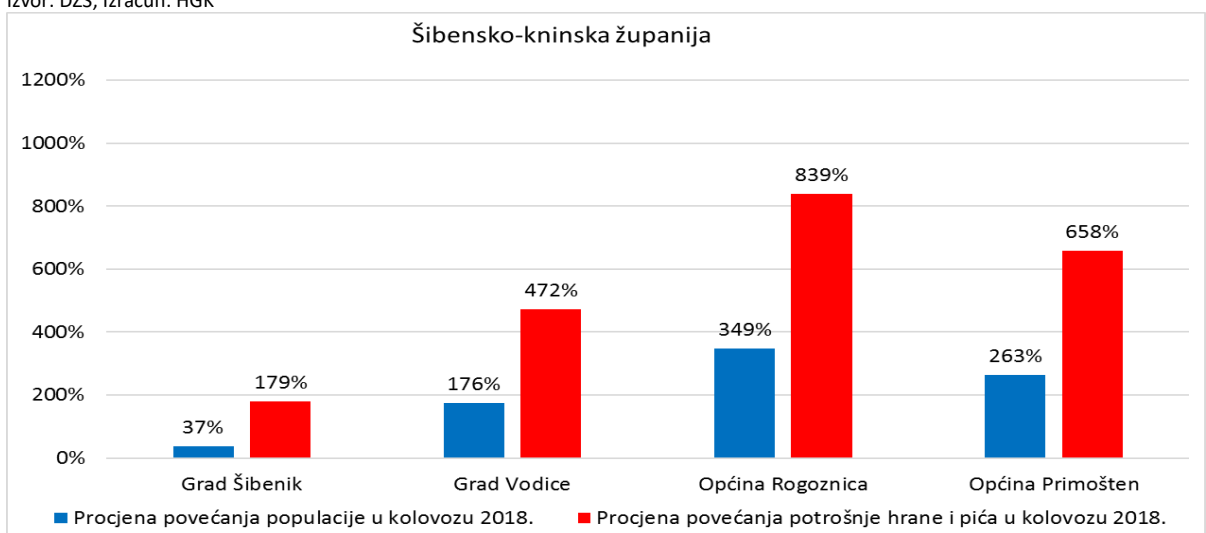
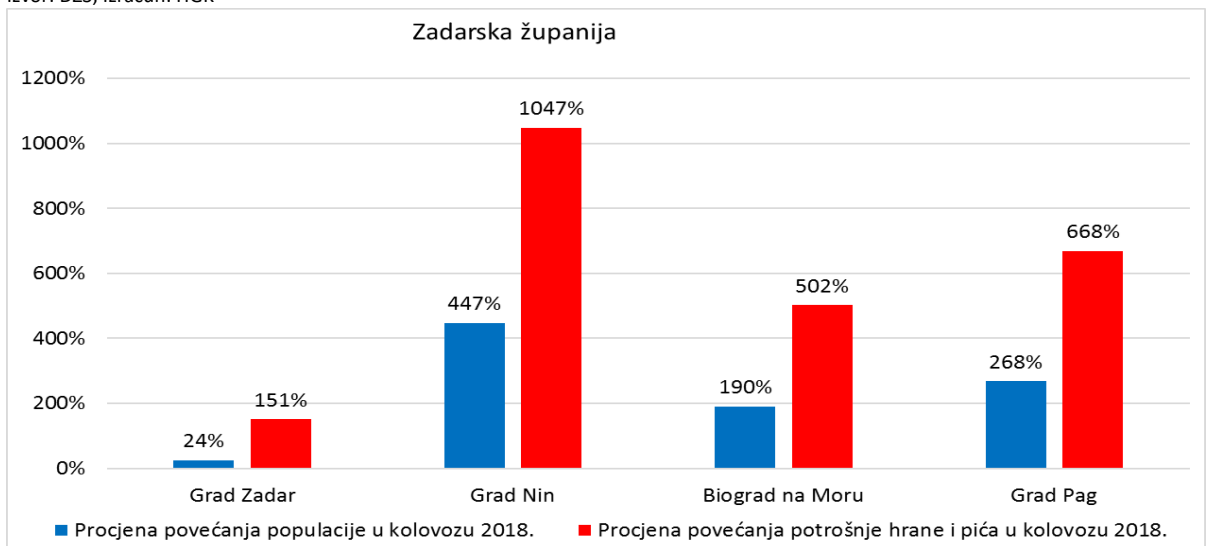
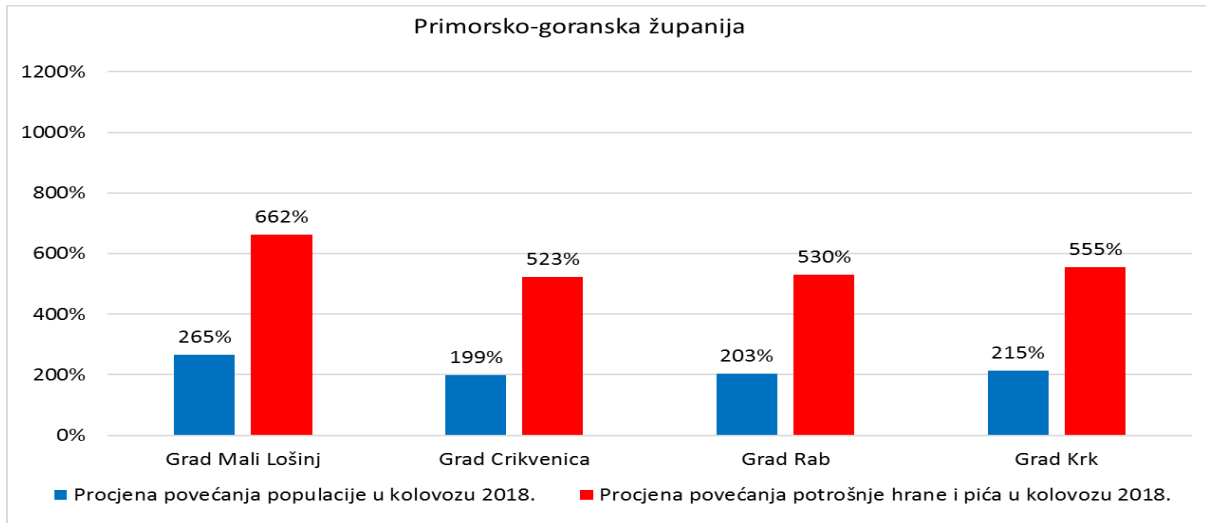
Navedeni izračuni i procjene potencijala potrošnje u segmentu hrane i pića na temelju porasta broja stanovnika na nekom prostoru (županiji) uslijed dolaska i noćenja stranih turista u kolovozu, mogli bi pomoći i, primjerice, našim maloprodajnim lancima za pripremu za turističku sezonu, odnosno za **procjenu da li i koliko im povećani sezonski promet u segmentu hrane i pića prati povećanu potražnju u turističkoj sezoni**, ali i za procjenu potreba opskrbe na vrhuncu turističke sezone. Koliko je to važno za ukupan rast maloprodaje u Hrvatskoj, govori i podatak da je razina realnog prometa u trgovini na malo prošle godine bila za oko 7% manja u odnosu na razinu iz pretkrizne 2008. godine.

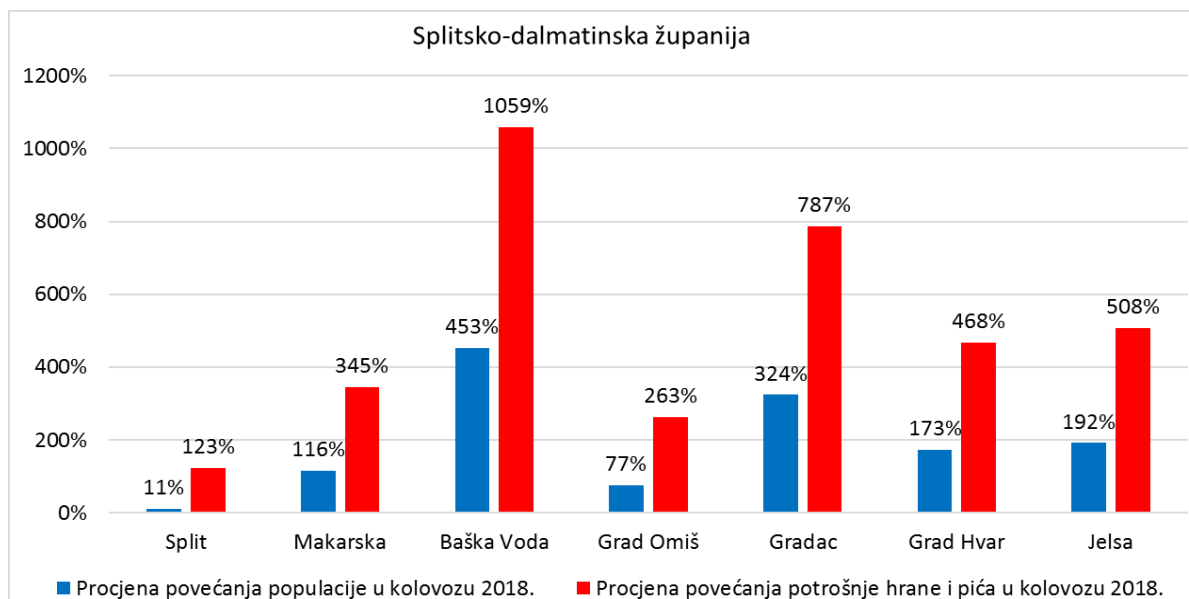
Dodatno, **procjene potrošnje olakšavaju osiguravanje sezonske opskrbe u trgovini na malo i prilagodbu cjelokupne turističke ponude povećanom broju stanovnika**. Stoga je korisno procijeniti preferencije potrošnje turista, kako bi zainteresirani dijelovi našega gospodarstva mogli usmjeriti potrošnju (u slučaju obrađenom u ovom radu – segment potrošnje hrane i pića) i u one segmente u kojima Hrvatska ima konkurentnu proizvodnju (npr. prehrambena industrija), čime bi se dodatno potaknuo gospodarski oporavak.

Opće napomene:

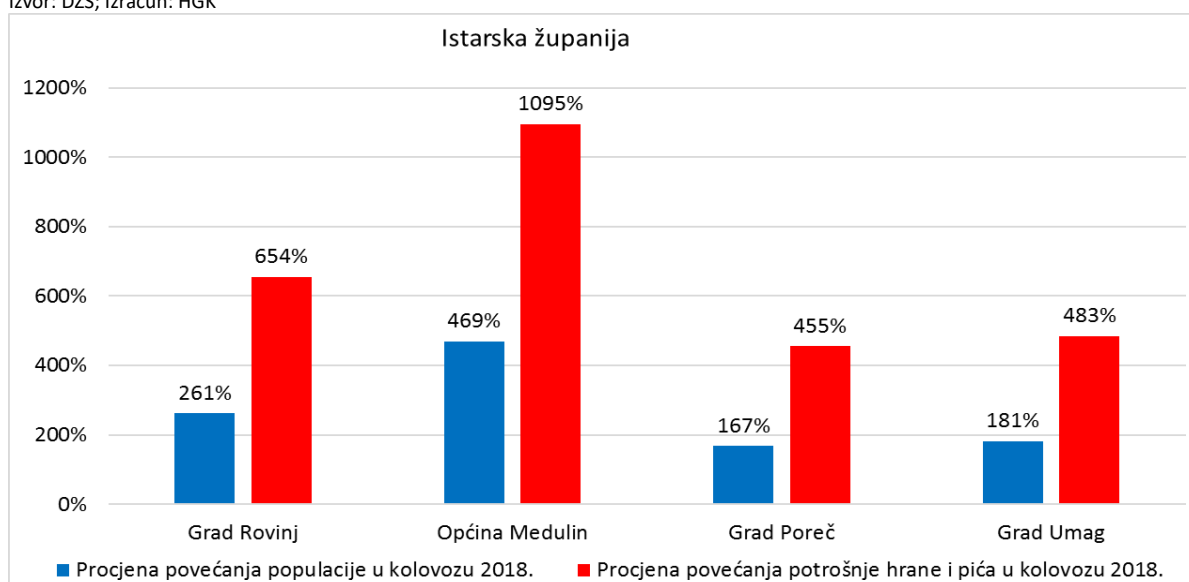
Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzda, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja izvora.

Dodatak/grafikoni:
Procjena povećanja broja stanovnika i procjena povećanja potrošnje u segmentu hrane i pića u kolovozu 2018. u 4 najvažnije turističke destinacije u pojedinoj županiji

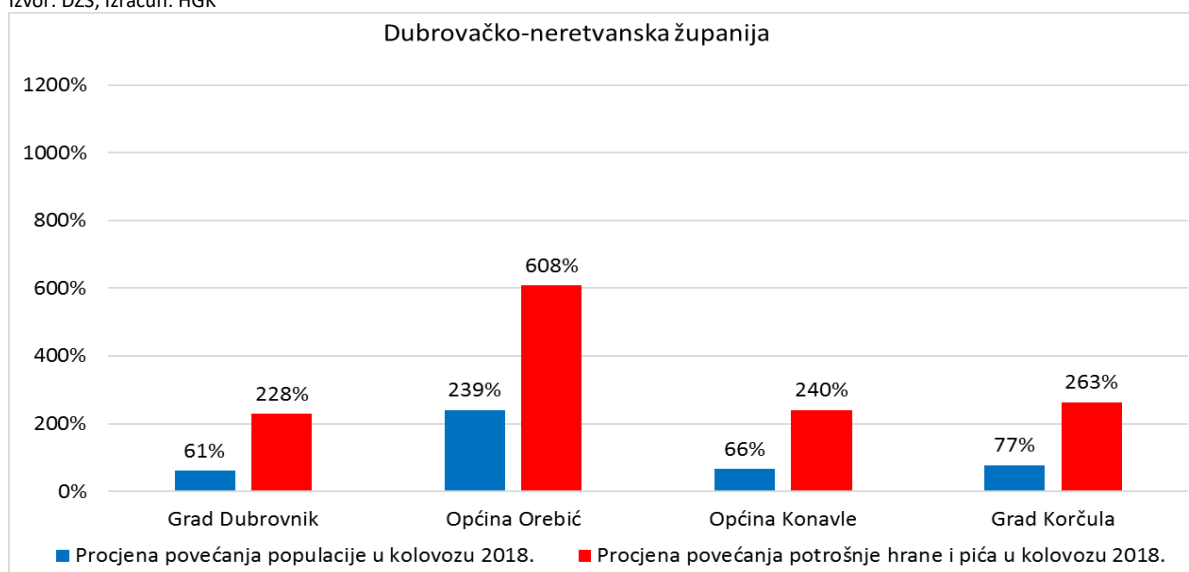

Izvor: DZS; Izračun: HGK

Izvor: DZS; Izračun: HGK

Izvor: DZS; Izračun: HGK

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Sektor za financijske institucije i ekonomske analize; Odjel za makroekonomske analize
 Tel.: 01/4828 – 373; elektronička pošta: makroekonomija@hgk.hr